

Runar Torgersen
Førstestatsadvokat
Riksadvokatembetet

21. januar 2022

Vitneførsel i sivil ulydighetssak

AROD viser til tidligere korrespondanse. Du ønsker ikke vitne fordi du «har ingen førstehånds kjennskap til saken», men det stemmer ikke. Du har som leder for rusreformutvalget fått [syv](#) brev som forklarer hvorfor det var uforenelig med mandatet til rusreformen å utelukke et regulert marked fra menneskerettsanalyse. Du valgte imidlertid å tolke mandatet snevert, slik at kun rettighetsbildet til brukere ble diskutert, og slik videreførte utvalget den blindsone som vi vil ta et oppgjør med.

Etter å ha snakket med deg om dette i mars 2019, skrev AROD et [brev](#) til utvalget hvor vi oppmuntret til mytteri, og det er mye fordi utvalget aksepterte regjeringens krav om at regulering var utelukket at vi står i retten. Hadde utvalget fulgt mandatet, som var å vurdere menneskerettsbildet til den foreslåtte lovgivningen, ville dette mulig vært unngått. Den foreslåtte lovgivningen innebar fortsatt straff for annet enn mindre mengder bruk, hvilket innebar at dette måtte belyses, og det er fordi samtlige aktører har sett vekk fra rettighetene til de som besitter mer enn noen brukerdoser at vi ber retten gjøre analysen som rusreformutvalget ikke gjorde.

Dette er én grunn til at vi vil ha deg som vitne. Du kan si noe om hvorfor utvalget ikke gjorde en generell analyse, og hvorfor utvalget satte et moralsk skille mellom bruk og salg. AROD er opptatt av å belyse hvordan dette skillet rettferdiggjøres, da det baseres på at man vrir loven om tilbud og etterspørsel til en offer- og overgriperkontekst, og dette er problematisk. Det er fordi ingen ser nærmere på dette at narkotikapolitikken videreføres og den høyere påtalemyndighet har et særskilt ansvar.

Etter at Riksadvokat Tor-Aksel Busch i 2009 avviste prøvelsesretten til narkotikalovbrytere,¹ fulgte Høyesteretts ankeutvalg opp i 2010 med å nekte rettighetsspørsmålet fremmet. Høyesterett sa ikke noe om hvorfor, hvilket er et menneskerettsbrudd i seg selv, og siden er rundt 460.000 narkotikasaker prosessert av politi- og påtalemyndighet.

Disse anmeldelsene er konstitusjonelt omstridt. I den grad staten ikke kan forsvare straff, vil det bak tallene være snakk om urettmessig forfulgte mennesker, og striden om maktmidler er del av et større bilde—ett som omhandler rettighetene til flere hundretusen nordmenn.

¹ Dokumentene finnes i [2010-versjonen](#) av *HUMAN RISING*, side 339-49

Riksadvokaten kunne i denne sammenheng gjort [langt mer](#) for en avklaring, og vi vil også innkalle Maurud. Siden 2019 har Riksadvokatembetet vært kjent med at en mindre mengde cannabis har vært [oppbevart](#) av AROD for å fremme menneskerettigheter. Vi har [ansvarliggjort](#) den høyere påtalemyndighet for videreføring av vilkårlig forfølgelse, formulert behovet for en sannhets og forsoningskommisjon, og [tilbudt](#) cannabis for avklaring av et større rettighetsbilde, men Riksadvokaten har ikke vært imøtekommende.

Dette er mye av grunnen til vår sivile ulydighetsaksjon den 11 september. Vi ville ikke gått til dette skritt om de med ansvar hadde gjort jobben sin, men [striden](#) om maktmidler fortsetter, Riksadvokaten fremstår lite motivert til oppgjør med systemisk ukultur, og vi vil benytte ditt vitnemål til å belyse statens ansvarsfraskrivelse og hvorfor vi står i retten.

Du vet selv hvor vanskelig det er å rettferdiggjøre straff på ruspolitikken område, og vi vil vite hvordan representanter for påtalemyndigheten kan håndheve en lov som mange mener har gjort vondt verre. Vi forestiller oss at det må være økende polaritet blant ansatte på grunn av dette, og AROD vil gi de som viser integritet i oppgjøret med offentlig panikk en stemme. Om dette er deg, intet bedre. Du kan være en nøkkelperson for nasjonens renselse, men det forutsetter at du tar diskusjonen om maktmidler på alvor—hvilket innebærer aktiv interesse for en plattform som ikke er definert av fortidens synder.

Riksadvokatembetet har en unik rolle her. Dere har makt til å ta grep hvor politikere og embetsmenn svikter, og ved å vektlegge prinsipper som må vie tungt om en liberal rettsstat skal bestå, vil dere enkelt vinne frem. Alt som skal til, er at du og Maurud markerer avstand fra den juridiske tradisjon som beiler for makt uavhengig av rett og galt. Stadig flere ser denne tradisjon som eksemplifisert i Tor-Aksel Busch, og du selv skrev brev for ham for 13 år siden, det som nektet forfulgte sin dag i retten.

Også dette bør undersøkes. Det kan jo være at dette brevet fra 2009 kan knyttes til Rusreformutvalgets beslutning om å se vekk fra misforholdet mellom menneskerettighetene og Straffelovens § 231 og 232. Vi snakker om en større rettskandale som øker for hvert år, og det kan være at lovbrutere forblir forfulgt på grunn av tette forbindelser makten imellom.

Vi vil vite mer om dette. NNPF utmerker seg stadig mer som et bilde på den ukultur som muliggjør ruspolitikk på tilbakeviste premisser, og den samrøre som er avslørt mellom NNPF og Politidirektoratet har forgreninger til Riksadvokatens kontor. Busch selv er æresmedlem, og i den grad du eller Maurud ikke ser sammenhengen mellom offentlig panikk, systemisk ukultur, og menneskerettsbrudd vil det være relevant å gå inn i dette bildet. Det kan forklare hvorfor masseforfølgelse fortsetter, til tross for at alarmklokkene ringer for lengst, og til tross for at statens ansvar for å underlegge straff tilstrekkelig kvalitetskontroll er uomtvistet.

Det er altså gode grunner til at AROD ønsker ditt vitnemål, og vi ser at du møter.

Med vennlig hilsen

Roar Mikalsen
leder for AROD